

Rapport

**Revitalisering av kastesporten
- med fokus på idretten**

**Tom Robertsen
Norges Castingforbund**

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Om intervjuene	4
Bakteppet - analysen bak IDRETTE VIL!.....	4
Om frivillighet så sies det at	5
Hvordan ble dagens kastere rekruttert inn i kastesporten?.....	7
Utviklingen av kastesporten fra 60- tallet til i dag	8
Sportsaktivitet i klubbene	11
«De gode er blitt for god» - om rekruttering til kasteaktivitet.....	13
<i>Terskel for å begynne med konkurranse blant de som allerede er i klubb</i>	14
<i>Introduksjon og ivaretagelse i klubb - trener og trening</i>	14
<i>Hva vi sier om oss selv - til oss selv og de andre</i>	16
Spesielt fra eller om damene.....	16
Kasteglede eller fiskeglede eller begge deler?.....	16
Diverse enkeltstående kommentarer, utsagn eller påstander	17

Saksbehandler: Tom Robertsen
 Dir. telefon: 957 56 770
 E-post: tom@flycasting.no
 Internet: <http://www.castingforbundet.no>
 Norges Castingforbund
 Sted: Songsveien 73 L, 0855 Oslo
 Dato: 13.12.2023

Innledning

Prosjektet «revitalisering av kastesporten» gjøres innenfor rammen av klubb utvikling i NCF, og er del av revidering av forbundets gjeldende strategiske dokument «Kastesporten vil!».

Denne rapporten har først og fremst som formål å gi innspill til prosesser knyttet til rekruttering av konkurransekastere. Den er i mindre grad fokusert på å gi innspill til to andre like viktige rekrutteringsarbeider, som er frivillige i klubbene og ikke minst å øke medlemsmassen i klubbene. Det siste er viktig for at Castingforbundet skal bestå som forbund.

Rapporten søker å beskrive en nå- tilstand innenfor tema som kan hjelpe strategiarbeidet i årene fremover. Den oppsummerer meninger, påstander og utsagn som er gjort gjennom en serie intervjuer med etablerte kastere.

På mange måter så kan man si at det som kommer frem her er gammelt nytt. Alle kastere er ihuga sportsfiskere, tenker at klubbene er viktige arena for å utvikle sporten, tenker at rekruttering er en utfordring, og mener at det må satses på barn og unge for å videreføre sporten.

Samtidig så er det endel påstander som ikke nødvendigvis er opplagt eller intuitiv, og som kan ha betydning for hvordan vi kan se på sporten og hvordan vi ønsker å innrette spesielt rekruttering i tiden fremover. Et eksempel er at de aller fleste er sportsfiskere fra barnsben, men begynte å kaste med flue i ung voksen alder. De fleste av disse igjen begynte med kastesport i voksen eller enda høyere alder. Et annet er at mange av dagens elite- kastere har vært med fra før digitaliseringen startet for alvor eller fra starten av fluekastingens barndom (tidlig 2000-tall). Disse er rekruttert igjennom kastekurs, messer eller hendelser hvor ledende kastere har vært representert, og ikke gjennom målrettede rekrutteringskampanjer fra klubb.

Det ene betyr ikke nødvendigvis at man skal utelukke det andre. Men det kan være grunn til å reflektere over hvorfor ting er som de er. Når vi snart skriver 2024 så er samfunnet hel- digitalisert, man står midt i en dyr- tid, frivilligheten i samfunnet er på vei nedover, og E- sport er kommet for å bli.

Denne rapporten kan virke overfokusert på fluekasteøvelsene (dagens overhode- øvelser 1-6) versus casting- øvelser (øvelse 1-9). En slik kritikk er sannsynligvis berettiget. Samtidig så er mange av prinsippene som belyses overførbar mellom miljøene, dersom vi velger å kalle de det. Det er ikke et poeng i å sette fluekasting og casting opp mot hverandre. Spørsmålet som klubber må stille seg er hvilke grener og øvelser man ønsker å rekruttere og trene i. Dersom junior rekruttering er noe man ønsker å fokusere på så er antakelig haspel Arenberg enklere og mer relevant for en 10- åring enn fluekasting ørret lengde. Og dersom konkurransemiljøet i sportsfiskeklubbene skal rekruttere fra hoved klubbene så må kanskje haspeløvelsene frem fra glemselen? Uansett er man avhengig av ildsjelen(e) for at klubbene skal få fart på konkurranseaktiviteten.

Innledningsvis ønsker også rapporten å si at enhver aktivitet har en start, et liv og kanskje en ende. Fremtiden for sporten kan i grovt gå tre veier. Det kan gå rett til himmels, og medlemstallet stiger eksponentielt. Da trenger man flere stevner, uttaksstevner og fokus på kvalifisering til NM. Da får vi kanskje tilbake to kongepokaler i 2028. Eller det kan gå som det gjør i dag, som sannsynligvis er et status quo i antall kastere, men endring i hvilke øvelser som skal gjennomføres i NM 2028. Da blir det utdelt en kongepokal i 2028. Eller det kan gå mot en styrt avvikling av sporten pga synkende rekruttering. Da kan man planlegge med siste NM og

kongepokal i 2028. Dersom man er klar over at dette er et alternativ så kan man også gjøre dette til en festlig hendelse. I tillegg kommer man antakeligvis på TV! Hvilket alternativ vi går for vil uansett kreve innsats. Det verste alternativet er å gå inn i fremtiden uten å ha en mening om hva som skjer. Da blir alt negativt på veien, og i tillegg vet man ikke hvor veien ender. Så er vi enige om dette så er vi allerede kommet ett steg lengre i en konstruktiv prosess om strategi for 2028.

Om intervjuene

Det er gjort 23 dybdeintervjuer. Av disse er 17 respondenter menn, og seks er kvinner. Felles for respondentene er at alle er eller har vært aktive utøvere. Respondentene har representert eller konkurrert i alle de tre hovedgruppene av øvelser, dvs casting, spey og fluekasting.

Forut for intervjuet har respondentene fått tilsendt 11 spørsmål som ville bli stilt. Spørsmålene er gjengitt nederst i rapporten. Spørsmålene har spesielt hatt som formål å kartlegge hvordan respondenten kom inn i sporten, vedkommendes forhold til sporten, til organisasjonen, og om vedkommende har oppfatning eller mening om rekruttering. Til slutt har det vært spurt åpent om andre forhold som respondenten måtte ha. Intervjuet har blitt til en samtale, hvor det har vært naturlig å utdype tema eller forhold som respondenten brenner for.

Respondentene representerer de fleste aktive klubber som er representert i nasjonale kastekonkurranser i dag, fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør. I snitt er det intervjuet tre personer fra hver klubb.

Mange av respondentene er eller har vært toneangivende i miljøet eller respektive klubber. Det har vært et mål å høre hva disse har å si, heller enn å ha statistiske utvalg. Fordelen med å snakke med disse er at disse har mye erfaring. Ulempen er at de sannsynligvis er samsnakket om de perspektivene de bringer til torgs. Samtidig er det disse menneskene som både har prøvet og feilet, har forsøkt å rekruttere, sett oppturer og nedturer, og tenkt mest på hva som skal til for å opprettholde kastesporten som idrett.

For å balansere deres syn så er det gjort intervjuer med nystartede kastere eller kastere som figurerer på nedre del av rankinglista. Disse har andre holdninger og bringer inntrykk som hvordan man blir tatt vare på i et nytt miljø.

Det vil være interessant og vite hvorfor kastere som *ikke* konkurrerer, dvs fiskerne i klubbene, ikke konkurrerer. Dette arbeidet er noe som klubbene selv kan og må bidra med i det videre arbeidet. Det er tross alt i klubbene at rekruttering foregår; forbundet kan i prinsippet bidra med strategi og sentralisering av prosesser og innsats.

Bakteppet - analysen bak IDRETTE VIL!

I arbeidet med å utarbeide *Idretten Vil*, som er NIF sin langtidsplan for perioden 2023-2027, så er det flere forhold som beskrives som på mange måter enten passer forholdene i Norges Castingforbund eller kan ha betydning for hvordan vi tenker verdivalg i utviklingen av vår egen sport. Viktig og forstå er at norsk idrett fokuserer på å rekruttere, beholde og ivaretar både barn og ungdom og voksne.

Strategidokumenter fokuserer dog først og fremst på barn og unge, kvinneandel, grupper med begrenset økonomi, samt integrering. Dette er selvsagt riktig og viktig

fra et samfunnsmessig ståsted, og siden mesteparten av pengene i idretten kanaliseres igjennom spillemidlene, styrt av en statlig idrettspolitikkk så må det nødvendigvis bli sånn.

Dette kan være greit å ha i bakhodet når vi i NCF skal diskutere strategier i tiden fremover. Det er nå slik at ingenting kommer av seg selv.

I situasjonsbeskrivelsen som NIF laget forut for utviklingen av Idretten Vil! Så står det bla om aktivitet og medlemsutvikling:

Deltakelsen i idrett har vært stabilt sterk, og spesielt blant de aller yngste er deltakelse i idrett den foretrukne fritidssyssel i Norge. Denne forestillingen er fortsatt sann, men grunnmuren krakelerer litt. Frafallet fra ungdomsidretten er betenkelig og ikke adressert i konkrete tiltak som virker godt nok, og bort valget starter tidligere enn før. Sammenhengen mellom sosioøkonomiske forhold og deltagelse i idrett er også et betenkelig utviklingstrekk. Barn som vokser opp i familier med varig lavinntekt deltar i langt mindre grad enn andre, og vi ser tendenser til foreningsdød i ressursvake boområder. Jentene deltar fortsatt i mindre grad enn guttene, og jenter med flerkulturell bakgrunn har betydelig lavere deltagelse enn øvrige grupper.

Samtidig ser vi at koronapandemien hadde konsekvenser for idrettsdeltakelse både målt i medlemskap og i idrettsaktivitet. Hvordan pandemien gir virkning på lang sikt gjenstår å se. (Side 2)

Om utviklingen i medlemsdemografi så ble det målt en markant nedgang i medlemsmassen under korona- pandemien. Denne trenden er ikke snudd. Situasjonsbeskrivelsen har detaljerte tall for den som er interessant, men for dette dokumentet så refereres følgende oppsummering:

For det første blir medlemsmassen yngre. Det er også et tegn på at bort valget fra ungdomsidretten fortsetter, og forsterkes. Det viser også behovet for aktiv vurdering, aktiv handling og kanskje prioritert satsing på ungdom de neste årene.

For det andre synker kvinneandelen – jentene taper terreng i norsk idrett. Sett i lys av vedtak om arbeide for at kvinne/jenteandelen skal speile befolkningen og det store satsingen på kjønnsbalanse de siste årene, viser tallene at det også her kreves aktiv og målrettet handling for å endre det som tilsynelatende er i ferd med å skje. (Side 3)

Om frivillighet så sies det at

I den tradisjonelle idrettslagsmodellen er det foreldre, støttet av enkelte «evigvarende ildsjeler» som driver idrettslagene på frivillig basis, både administrativt og idrettslig. Med god organisering og kultur i idrettslagene har dette fungert godt ved at foreldrene til nye barn kontinuerlig rekrutteres til ulike roller. Slik fungerer det også fortsatt i langt de fleste idrettslagene i Norge, selv om det også er blitt veldig vanlig at idrettslagene i tillegg har ansatte som støtte for frivilligheten. Selv om nivået på frivillig innsats har holdt seg relativt stabilt høyt over tid i Norge, mener vi å se tendenser til at frivillighetsmodellen er under press på ulike måter. Noen vedvarende kjennetegn ved idrettsfrivillige, i tillegg til at de har barn i husstanden, er at det er flere menn enn kvinner, mange er «midt i livet» og at de har høy utdanning og inntekt. (Side 4)

Idrettsforbundet mener å kunne registrere at antallet livslangt engasjerte – ildsjelene om man vil – går ned. Gjennomsnittsalderen blant idrettsfrivillige har siden 1998 økt med 6 år. Flere ønsker å være tettere på selve idrettsaktiviteten, og færre ønsker

Årsklasse	-12 år		13-19 år		20-29 år		30+ år	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1. Fiskeinteresse	23	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
2. Fluefiske	1	4 %	5	22 %	9	39 %	8	35 %
3. Konkurrans	0	0 %	4	17 %	1	4 %	18	78 %

Tabell 1: Utvalgets svar på 1) når de begynte å fiske, 2) når de begynte å kaste med fluestang, og 3) første konkurranse

administrative verv. Flere kan tenke seg at deres engasjement er korttidsinnsatser eller oppgaverrelaterte innsatser. Den individuelle motivasjonen har blitt viktigere for frivillige.

Undersøkelsen viser også at frivillige er klart mest opptatt av fleksibilitet, påvirkningsmulighet og klare oppgaver når de engasjerer

Alder	Over 74	73-64	63-54	53-44	43-34	33-24	23-14	Under 13
Antall	3	8	28	26	12	9	4	0
Prosent	3	9	31	29	13	10	4	0

Tabell 2: Medlemmer i Sandnes og aldersfordeling.

seg som frivillige. Den viktigste forutsetningen for å engasjere seg er i følge undersøkelsen at de frivillige selv vil ha kontroll på hvor mye tid og energi de vil bruke. De vil også ha klare oppgaver og aktiviteten må være godt organisert. Deretter følger at de frivillige ønsker å bruke sin kompetanse, og at de ønsker å kunne påvirke organisasjonen eller aktiviteten de engasjerer seg i. (Side 5)

Norge gjør det veldig bra internasjonalt innenfor toppidrett. Det er imidlertid forhold som er grunn til bekymring også her.

Toppidretten er finansiert gjennom spillemidler, markedsinntekter og noe bidrag fra stiftelser og andre. Det er store forskjeller og skjev fordeling i markedsinntektene mellom idrettene. Dette gir store variasjoner i hvordan man kan utvikle toppidrettskultur og toppidrettsutøvere i de ulike idrettene, siden handlingsrommet med spillemidler til toppidrett er relativt beskjedent i utgangspunktet og heller ikke har holdt tritt med lønns- og prisvekst den siste tiden.

De store idrettene, særlig fotball, tar en større del av kaka, mens de mindre idrettene strever med å ha tilstrekkelig inntektsgrunnlag for å sikre satsing på toppidrett overhodet. Over 50% av utøvere som mottar stipend av Olympiatoppen lever på midler under EUs fattigdomsgrense (221 300 kr). Fordelt på sommer og vinter gjelder dette 45% av sommeridrettsutøverne og 55% av vinteridrettsutøverne som mottar stipend.

Hvordan ble dagens kastere rekruttert inn i kastesporten?

Det er mange meninger i miljøet om rekruttering. Hvem og hvordan skal man rekruttere, hvordan øke kvinneandel er noen av spørsmålene som miljøet er opptatt av. Veldig få har tanker rundt rekruttering som integreringstiltak. En respondent nevnte dette uten å bli spurt, med kommentaren at det i denne målgruppen er mange potensielle kastere fordi så mange av disse fisker.

Siden det er mange meninger og få konkrete og målrettede tiltak som gjøres for å rekruttere konkurransekastere så hadde intervjuet et klart formål om å kartlegge hvem dagens konkurransekastere er. Når startet sportsfiskekarrieren, når konverterte man til fluefiske, og når ble aktiviteten en idrett?

Ikke uventet så startet det for alle med fiskeglede i svært ung alder. Begrepene «fiskegal», «alltid», og «barnsben» sier noe om både alder og intensitet. Inngangen til aktivitet skjer stort sett via foreldre. I ungdomstiden så utøves aktiviteten som uorganisert aktivitet med et fåtall gode venner.

De aller fleste drev sportsfiske som aktivitet i ungdomstiden i tillegg til at de drev med annen organisert idrett. Våre konkurrerende medlemmer har erfaring i spennet fra klubb til landslag, både innendørs, utendørs, vinter, sommer, lag og individuell. Alle respondenter fremhever at de har konkurranseinstinkt, og at det er gøy å konkurrere. Om de konkurrerer for å bli best i Norge eller verden, eller konkurrere mot seg selv eller likesinnede varierer avhengig av nivå.

Med unntak av en respondent så har ingen fremhevet jakt eller skyting som aktivitet eller sport. De som har hatt tilknytning til jakt og fiskeforeninger har i utgangspunktet gjort dette for å få tilgang på foreningenes fiskerelaterte aktiviteter (vann, elver, hytter, båt).

Tabell 1 er en oppstilling av svar fra respondentene på når de startet med fiske, når de begynte med fluefiske, og når de deltok i sin første konkurranse. Merk at metoden som er benyttet i denne undersøkelsen ikke gjør tabellen statistisk relevant. Den gir likevel en pekepinn på utviklingen til konkurransekasteren.

Alle de spurte startet sitt fiskeri som barn, med fangstredskap som mark og dupp eller sluk.

17 av 23 respondenter konverterte eller lærte fluefiske etter at de ble voksen (< 20 år). Halvparten av de voksne lærte seg fluefiske etter fylte 30 år.

18 av 23 respondenter begynte med kastesport etter fylte 30 år. Flere av disse var over 50 før de konkurrerte for første gang.

Av de spurte så begynte et mindretall (fire stykker) å konkurrere mens de var ungdommer. Alle disse kastet casting- øvelser. Flertallet av disse startet karrieren før fluekasteøvelsene ble en realitet. Men Martin Nøkleberg og Jarl Gjessing, som Trond Nøkleberg trente aktivt på starten av 2000- tallet trente også casting. Jarl ble verdensmester som junior i casting, og deltok også i sommer på casting- øvelser under US Open.

Tabell 2 er en oppstilling av SFC per november 2023, hvor medlemmene er klassifisert i aldersgrupper. Dersom dette er et snitt av klubbens aldersspenn så ser man at 60% av medlemmene er mellom 44 og 63 år. Tabellen viser ikke kjønnsbalanse, men det er fire damer registrert i SFC, og kun en av disse er med på trening. Hun deltar ikke i konkurranse. Dette harmonerer på mange måter med konklusjonene fra tabell 1, og forsterker inntrykket av at kastesporten primært er en sport for (godt) voksne menn.

Spørsmålet vi må stille oss er om dette er bra eller dårlig? Dersom det er dårlig, hvorfor er det så, og hva ønsker vi å gjøre med det? Og dersom vi ønsker å gjøre noe, hvem skal gjøre det?

Utviklingen av kastesporten fra 60- tallet til i dag

Dette kapitlet tar for seg grove trekk i utviklingen av sporten fra slutten av 60- tallet frem til i dag. Kapitlet tar ikke høyde av å være en fullverdig historiefortelling, og detaljer kan være noe avvikende. Målet er å identifisere trender og brudd, noe som kan gi innsikt til diskusjoner om hvordan sporten utvikles videre.

De respondenter som kjenner historien snakker generelt om mer aktivitet i klubbene på 70- og 80- tallet, og at det var flere som drev konkurranse. Hvorfor det var slik har mange forklaringer, og det er nærliggende å tro at kastesporten sliter med mange av de samme utfordringer som sport og frivillighet også har i dag. Jeger og fisk- miljøet melder også om fallende interesse for både jakt og fiske blant unge.

Flere respondenter hevder at frem til begynnelsen av 70- tallet var kastesporten mer relatert til praktisk fiske enn det etterhvert har blitt. Noen tenker at dette gjorde at flere fant det naturlig å konkurrere. Splitcane ble brukt som materiale i stenger fordi datidens kunstfiber ikke holdt samme spenst. Konkurransestyret lå derfor nærmere det fiskerelaterte utstyret. Dette endret seg gradvis etterhvert som Vangen og Loomis utviklet bedre og kraftigere stenger i takt med at fiberteknologien endret seg. Man utviklet etterhvert stenger og snører som var laget for å oppnå maksimale kastelengder¹.

Frem til 60-tallet var kasteøvelsene gjennomført på vann. Dette endret seg gradvis, og i 1972-73 var alle øvelsene i NM i casting (både flue og plugg) flyttet på land.

¹ En slik måte å beskrive en utvikling på er i utgangspunktet stigmatiserende fra respondentens side. Før man fikk kraftigere stenger så må man også anta at konkurrentene forsøkte å oppnå maksimale kastelengder med det utstyret man hadde. Avstanden mellom topp og bunn var kanskje mer overkommelig, noe som kan være det respondenten egentlig ønsker å fremheve.

Argumentet for å gå på land var forenkling av banelegging og lettere å justere ift vind. Det var på denne tiden 13 øvelser, noe som etterhvert er redusert til ni.

En respondent hevder at disse endringene fjernet sporten fra relasjonen til sportsfiske for mange medlemmer ved at utstyret ble for kraftig. I tillegg ble sporten mindre publikumsvennlig ved at man som tilskuer ikke fikk med seg hva som skjedde på de forskjellige banene (en usynlig dupp flyr 80 meter på en fotballbane; fluesnøre uten kontrastfarge). Tønsberg mistet på denne tiden (70- tallet) halvparten av alle aktive kastere. Respondenten mener at mange falt fra pga at sporten ble mer idrettsorientert. Man må være topp trent for å håndtere det tyngste casting- utstyret, og dette passer ikke nødvendigvis de som ønsker å bli bedre kastere for å bli bedre fiskere.

Under NM i 1979 deltok 61 kastere. Det var A- og B- klasser i både junior og seniorklassen. Dette var for mange deltakere, og det ble derfor et krav om at man var kvalifisert i A- klassen for å delta i NM i 1980. En respondent mener at dette gjorde konkurransen til en sosial nedtur da det naturligvis var færre som deltok.

Det var likevel en kjerne av ungdommer som trente seriøst på denne tiden, og Norge hadde derfor et meget godt landslag på 80- tallet bestående av yngre seniorer. Respondenten hevder at denne kjernen av yngre seniorer utviklet et prestasjonsgap, både ift junior og den eldre garde (etablerte elite). Det var derfor etterhvert en avskalling av både yngre og eldre kastere i miljøet.

I NM 1988 var antall deltakere redusert til 26, hvorav 20 var veldig gode. De som var mindre god deltok ikke lengre slik de gjorde før. Dersom man tenker at de beste kasterne er eliteidrettsutøverne, så representerer de mindre gode kasterne bredde innenfor kasteidretten.

Den nedadgående trenden (i antall deltakere) fortsatte utover 90- tallet. På denne tiden ble veteranklassen etablert, og man greide å re- rekruttere de som tidligere hadde sluttet. Det var derfor en viss vekst i miljøet på veteransiden. Juniorsiden fortsatte å minske.

Da fluekasting ble etablert som egen klasse på begynnelsen av 2000- tallet så var det en målsetting at dette skulle føre til rekruttering til casting- øvelsene. Det motsatte skjedde (og fortsetter å skje) ved at fluekasting rekrutterte folk fra et allerede slunkent casting- miljø. Respondent mener at denne utviklingen kommer av at fluefiske- øvelsene er mer fiskerelatert da de gjennomføres med fiskeutstyr, mens casting gjennomføres med spesialutstyr. Blant den gemene hop av fiskere så mener vedkommende at casting oppfattes som litt sært. Andre respondenter hevder at fluekasting oppsto som en funksjon av at casting hadde fjernet seg for langt fra fiskerelasjonen, bla med at konkurransene går på land, og at utstyret er dimensjonert for å maksimere lange kast.

En av de første konkurranseformene innenfor fluekastergrenen var Guideline- cup, forløperen til Norgescup'en. En respondent forteller at poenget med konkurransen var å konkurrere med standard utstyr, ikke spesialist- utstyr slik som i casting. Han mener også at utviklingen har gått feil vei, og at man er på vei til å gjøre det samme i fluekasting som man gjorde i casting på 70- og 80- tallet. Individuer med sterk motivasjon for å kaste lengst har fått styre en utvikling som har pushet fluekasting i samme retning som casting. «Vi må derfor tenkte nøyere igjennom hvordan sporten utvikles. Casting har fluekasteøvelser som har et mål om maksimale distanser - vi trengte ikke å drive fluekastingen på samme spor.» En annen respondent hevder at dagens spey- øvelser er helt ute av proporsjon til praktisk fiske og at øvelsen derfor ikke er interessant for han å delta i.

En av respondentene var sentral bidragsyter i å etablere forløperen til dagens #5-cup, som da var ment til å være en introduksjon/ rekruttering for nye kastere til Norgescup. Formålet med og reglene ble etablert for den første #5-cup var mer fiskeorientert enn dagens cup. Konkurransen var inspirert og modellert etter «Best in the West» konseptet fra USA. Øvelsene besto av ørret lengde og presisjon + to tilfeldige øvelser. Første stevne ble arrangert av Tønsberg i 2007, deretter tok forbundet over arrangementet. Reglene ble fort standardisert og rigid til det de er i dag. Dette mener respondenten var en feilslått utvikling. «Følelsen av å komme inn fra elva og kaste, forsvant.» Den originale ideen besto i å ha konkurranser for et bredere spekter av utøvere; i langrenns terminologi ble det som å ha både turrenn og eliteidrettsrenn.

Spey som konkurranseform har utviklet seg parallelt med casting og fluekasting. Spey- konkurranser har røtter 100 år tilbake fra Skottland og Irland, hvor CLA Game Fair International Open Spey Casting Championship var en tradisjonsrik konkurranse inntil den ble innstilt. Den andre store konkurransen er Spey-o-Rama (SoR) i San Fransisco, USA. Grunnlaget for begge konkurransene er tanken om å kaste lengst mulig med et godkjent spey- kast med maksimal lengde på stang (15' og 16'/18'). SoR har ingen maksimale mål for snøret, mens CLA opererte med maks 2,5 mm. I vårt reglement skal maks diameter på klump være 3 mm.

Det er stort sett laksefiskere som har drevet frem sporten, og grunnlaget har vært kast med long belly liner. I Norge var Knut Syrstad en av de første som begynte å delta internasjonalt, bla på SoR i 2004. Dette inspirerte de som fortsatt kaster spey i dag, og etter hvert har våre kastere utmerket seg i begge konkurransene.

Spey som kastegren kom inn under NCF på slutten av 2000- tallet, og Norge og NCF hadde spey som øvelser under VM i fluekasting i 2010. Spey er således den av de tre grenene som er yngst innenfor forbundet.

Forbundet består derfor av tre miljøer i dag, hhv casting, spey- og fluekasting. Om man liker det eller ikke så er det en inndeling som mange kjenner seg igjen i. Dagens beste spey- kastere er laksefiskere som har trent individuelt for å bli god. De fleste svarer at de ikke trenger klubb- rammene for å utvikle seg innenfor sporten. Det betyr ikke at de ikke skjønner verdien av klubb, men klubbene har i mindre grad vært en arena for spey som konkurransegren. Dette er på en måte litt rart da mange av klubbene har en stor medlemsmasse som er laksefiskere og hvor spey som fiskekast er vanlig. De i miljøet som har tilhørighet til klubb i dag har dette stort sett som funksjon av at de har vært aktive enhånds fluefiskere. Dette var gjerne deres inngang til klubben.

Tenker man praksis fiske versus reglement i konkurranse så brukes det med unntak av i øvelse ørret presisjon, overdimensjonerte stenger og/ eller snører i alle øvelser. Norgesrekord i ørret lengde (krever klasse 5 snøre) ble satt med en klasse 9 stang. I Sjøørret lengde skal klumpen ikke overstige 27 gram. Til sammenlikning veier en enhånds sjøørretklump (SA Volantis #7) for praktisk fiske 18 gram. Konkurranseklumpen er med andre ord 50% økt i vekt i forhold til hva som er standard klasse for norsk sjøørretfiske. Dette medfører at man kan bruke casting- stenger i fluekasting. I laks lengde er det krav om maksimal klumpvekt på 55 gram. Til sammenlikning veier en klasse 10 to- hands praktisk fiskeklump ca 45-48 gram. Innenfor spey er dette enda mer ekstremt, og man opererer med vekter på 68 gram og oppover i 15' spey. I både laks lengde og begge spey- øvelsene må man derfor ha spesialstenger og liner dersom man vil konkurrere på et høyere nivå.

Når man leser dette kapitlet skal man være klar over at det ikke var direkte spørsmål i intervjuet som spurte om hva respondenter mente om relasjonen mellom praktisk

fiske og konkurranse. Dette har kommet opp av den enkelte, og de som bringer opp dette tema har stort sett ment at for stor avstand mellom praktisk fiske og konkurranseformen er uheldig. En må anta at de som ikke har nevnt dette misforholdet, er fornøyd med øvelsene som de er. Det er et faktum innenfor all idrett at man alltid jakter på de beste resultater innenfor de begrensninger som settes. Idrett kan derfor kalles en ekstrem versjon av en vanlig aktivitet.

Det er ingen tvil om at mesteparten av utstyret som brukes i både fluekasting, spey og casting ikke er egnet til praktisk fiske. Med få unntak krever øvelsene spesialutstyr, og i mange tilfeller kan det være vanskelig å få tak i. Dette er ikke nødvendigvis unikt, men kan selvsagt være en barriere å krysse for å ta steget inn i kastesporten.

Spørsmål som vi må stille oss når vi skal gå videre er om rekrutteringsproblemer skyldes

1. at det kreves eget utstyr for å konkurrere? Det er eksempelvis ingen som går på jakt med et konkurransegevær eller konkurranseklær som brukes på landsskytterstevnet. Et av de store temaene når stenger testes av fiskere er om de er over- eller underklassifisert. Hvordan skal man sette reglene for å øke rekruttering.
2. At man må trene for å bli god, og ikke forvente å vinne et NM når man kommer rett fra elva? For å forsette eksemplet fra skyting så er det ingen som trener til landsskytterstevnet mens de er på jakt. En ting er å vinne show på tilfeldige messer; en annen ting er å vinne en kongepokal.
3. at konkurranse driver både trening og utstyr i mer ekstrem retning i jakt på rekord. Her kan regler sette grenser for hvor stort avvik som skal tolereres fra det som anses som standard. Det er ikke uvanlig å regulere for å utjevne fysiske ulikheter mellom utøvere. Vektklasse i kampsport og størrelse på dress i hoppSPORT er to eksempler.

Sportsaktivitet i klubbene

Alle klubbene gjennomfører treningsaktivitet en eller flere ganger per uke. I sommerhalvåret har de fleste klubbene utendørs arenaer, dog er kvaliteten på disse avhengig av hvor mye konkurransekasting klubben bedriver. Hvor aktive klubbene er i perioden mai til september har også sterk sammenheng med fiskesesongen. Laksesesongen tar presedens over både deltakelse i stevne og generell trening. Vinterstid så har de fleste klubber tilgang på hall. På grunn av at det fiskes mindre så er det ofte lettere å samle folk i denne perioden.

Tildeling av idrettshall forutsetter at klubben er registrert som idrettslag. Tilgang på hall, treningstider og pris er en funksjon av forholdene i idrettskretsen. De fleste klubber får treningstid sent på dagen, gjerne fra kl 2000 og ut..

Felles for alle klubber er at kun et mindretall (10-20%) av medlemmene deltar på trening. De andre medlemmene er derfor med av andre årsaker. Hva disse årsakene er, er ikke undersøkt spesielt i denne studien. Klubbens fiskerelaterte aktivitet eller andre fordeler er selvsagt en motivator.

Av disse igjen så kaster et fåtall (2-5 %) av klubbens medlemmer i konkurranse ut over event. klubbmesterskap.

I Tromsø (TCFF) deltar 20-25 kastere på en eller fler treninger i løpet av sesongen. Klubben har over 120 medlemmer. TCFF har halltrening på søndager fra kl. 2000-2200 for seniorer, og kl. 1800-2000 for juniorer. Av de eksisterende klubbene er TCFF

den klubben som har færrest deltakere i konkurranser. I praksis deltar det kastere fra TCFF kun når klubben er stevnearrangør. Klubben har derfor mangelfull kompetanse på konkurranse og øvelsene som det konkurreres i. Respondentene fra Tromsø tror at representasjon fra forbund med gjennomgang av konkurranseregler/ utstyr vil øke interessen og knytte klubben nærmere forbundet. Per nå så er det få eller ingen i klubben som har oversikt over eksempelvis utstyr som brukes i Norgescup. For forbundet så kan derfor et initiativ mot Tromsø ift å gjøre en demo/ læring være positivt for interessen. Klubben er i vekst, som er relatert til fiskeinteressen.

I Kristiansand er mye av rekrutteringsaktiviteten sentrert rundt onsdags- tilbudet til Grønberg Sport. Alle aktive kastere i KJFF er rekruttert inn via dette gratis- tilbudet. Det er ingen formell kopling mellom dette tilbudet og Stein Grønberg sitt engasjement i KJFF, noe som betyr at klubben ikke ser effekten av denne aktiviteten. Hall- treningene til KJFF følger tildels samme mønster som for de andre klubbene, dvs at det er et mindretall medlemmer som kaster aktivt. KJFF er kanskje den klubben med flest ildsjeler og (lag)kompetanse innenfor fluekasting, spesielt innenfor overhode- øvelsene. KJFF har flere spey- castere i klubben. Ingen av disse er intervjuet ifm dette arbeidet. Det ligger helt sikkert erfaringer i dette miljøet som er verdt å undersøke.

I Sandnes (SFC) deltar i snitt 12-15 kastere av en medlemsmasse på ca 80 på onsdagstreningene. Treningstiden er fra kl. 2000-2200. Igjennom vinteren ser man ca. 25 forskjellige ansikter på trening. SFC har en liten stab med personell som definerer seg som trenere/ instruktører. Disse er tilgjengelig for kastere og fokuset er å korrigere fiskekasting. Ingen av disse har formell trener- utdanning, men de sørger for at trening skjer, organiserer trening og er aktiv ift å støtte kastere som trenger hjelp. De aktive kasterne har kjøpt månedskort i hallen og gjør egen-/ fellestrening på torsdager 2000-2200 når hallen er ledig. Sommerstid er det mer fiske og mindre trening, spesielt i laksesesongen.

Begna Flue- og Casting Klubb ble etablert av Tone Bråthen, støttet av Torgeir Gustavsen. Motivasjonen til Tone var (og er fortsatt) å drive idrett, dvs konkurransekasting. Klubben fikk en del medlemmer i oppstartsfasen, men de fleste sluttet relativt fort. Tone er usikker på hvorfor dette skjedde, men tenker at både hun og Helge var i konkurransemodus på trening. Det ble derfor lite fokus på fiske, eller støtte til nye kastere. Klubben ble etterhvert lagt ned.

Tønsberg har fostret mange av de beste kasterne, i nyere tid kanskje spesielt innenfor spey.. I høst kjører klubben åpen hall med invitasjon til alle klubber som ligger innenfor avstand. Den generelle aktiviteten i klubben har imidlertid dabbet av de siste årene, og det er vanskelig å få frivillige til å ta bla. styreansvar.

Grenland sportsfiskere (GS) har mange medlemmer i hovedklubben, men interessen for konkurransekasting i fluefiskegruppa er fallende. Snittall på halltrening er 12 kastere. Det er ingen interesse for klubbmesterskap, og det er også vanskelig å få frivillige til å arrangere en #5- cup per år. Det er generelt vanskelig å få standardiserte treningstider i hall pga stort press.

Lillehammer Sportsfiskere (LS) har fallende rekruttering til konkurransekasting, men også til annen fellesaktivitet. Det er ikke intervjuet kastere fra Oslo Sportsfiskere (OS) og Drammen Sportsfiskere (DS). Men gitt antall kastere fra disse klubbene i Norgescup eller #5- cup, casting eller spey- stevner så er det ingen grunn til å anta at situasjonen er spesielt bedre her mtp rekruttering til sport.

De generelle trekkene som skisseres over, er kjent fra analysen forut for Idretten Vil! I de klubbene som har et større miljø og som greier å få inn nye folk i styre og stell er det god stemning ift den fiskerelaterte aktiviteten. Om det medfører flere i rekruttering er usikkert.

«De gode er blitt for god» - om rekruttering til kasteaktivitet

Alle respondenter er bekymret for rekruttering, og statistikk indikerer at det er flere som faller fra enn det er nye som begynner å kaste. Dette gjelder spesielt innenfor casting. Det er mer uklart om det reelt sett er mindre tilvekst innenfor både spey og overhode fluekasting. I en sport med 40 aktive utøvere nasjonalt så er det uklart hvor mye variasjon som er normalt. Men i et så lite miljø så er selvsagt sårbarhet tett knyttet til denne variasjonen. Et felles, etterlatt inntrykk er at miljøet er i endring (fra casting mot flue overhode) og at det totale antall deltakere som driver konkurransekasting ikke øker.

Mange av respondentene mener at nivået på dagens kastere er blitt så høyt at det skremmer nye kastere fra å begynne med konkurransekasting. Til en viss grad kan dette nok stemme, men det har også kommet nye kastere til i fluekasting de senere år. På en måte blir det som å hevde at ingen begynner å gå langrenn fordi Johannes Høstflot Klæbo går fort på ski. Det er ikke derfor skiforbundet er bekymret for rekruttering.

Men det kreves antakelig en viss bredde for at en nybegynner ikke føler seg fullstendig overkjørt. Uansett kan man ikke tvinge de gode kasterne til å kaste dårlig bare for å få større rekruttering. Å finne gode måter å rekruttere på blir da viktigere.

Hvilken rekrutteringstiltak skal man bruke, og mot hvem?

Rekruttering kan drives på mange måter, og også rettes mot mange målgrupper. Intuitivt kan man tenke seg kampanje rettet mot alle barn og unge i nærmiljøet til eksisterende klubb. Dette er noe mange av respondentene nevner; dog har de færreste tanker om hvordan dette skal gjøres i praksis, og ikke minst hvem som skal gjøre det. Dersom man åpner opp for bredde så krever det bla. at klubben har trenere med kapasitet og kompetanse på barne- og ungdomsidrett. Generell rekruttering betyr også konkurranse med andre breddeidretter.

Man kan også tenke seg å rekruttere med et overordnet sosialt og samfunnsengasjert formål. Da kan man se for seg å inkludere og kanskje fokusere rekruttering mot barn, unge, utenforstående og vanskeligstilte ut fra en ideologisk målsetting. En slik strategi vil også lettere utløse støtteordninger som kan brukes til å oppgradere eksempelvis anlegg. Dagens støtteordninger er ikke konstruert for å tilrettelegge for veletablerte, middelaldrende menn som driver med selvrealisering.

I Grenland har man gjennomført informasjonsbesøk i lokale skoler uten at dette ga resultat. I Tromsø har man et tilbud til barn/ unge en gang i uka, og klubben har også fått hall- tid på vinteren på grunn av dette. Her har klubben egne trenere som tar seg av de unge. Kravet er at foreldre må hente og bringe.

Kristiansand har kanskje det mest ekspansive rekrutteringstilbudet av alle klubber, med gratis utendørs onsdagstrening/ nybegynnerkurs for alle som ønsker. Dette tilbudet har hentet inn mange fiskere til sporten. Det krever også ildsjeler - eller trenere - men dersom man har flere ressurser å spille på så trenger ikke belastningen å være uoverkommelig.

Alternativ eller tillegg til å rekruttere barn/ unge er å se på tabell 1, som åpenbarer noen fellestrekk for hvordan dagens konkurransekastere kom inn i sporten. De er fiskere, de bruker sluk frem til de er 20 år, de lærer seg flue som ung voksen, og de begynner med konkurranse etter at de er fylt 30. Dersom man ønsker å rekruttere i samme gruppe som vi er i dag så må man tenke på en annen måte. Det samme gjelder dameklasser, selv om man her ikke har mye erfaring. Dagens

konkurranseskastere ble inspirert gjennom messer og demoer, eller kurs med kastere. Dette gjelder i hovedsak for respondenter i flue og spey- miljøet.

Et tredje alternativ for å få inn kastere er å rette innsats mot re- rekruttering. De aller fleste respondenter i undersøkelsen fremhever et godt, sosialt og lærende miljø innenfor sporten. De færreste er med utelukkende for å vinne. Det er noe godt i miljøet også. Dette er et mulig argument som kan brukes.

Terskel for å begynne med konkurranse blant de som allerede er i klubb

De aller fleste som begynner i klubb ønsker å bli bedre kastere for å bli bedre fiskere. 2-5 % av medlemmene i klubbene våre er i dag med i konkurranser. Sporten av 15 øvelser innenfor casting, fluekasting og spey og som diskutert tidligere så krever alle øvelsene spesialutstyr.

Det er et fåtall individer i et fåtall klubber som driver med casting, og det er usikkert hvor systematiske treninger som finnes rundt i klubbene. De fleste klubbene driver med øvelser innenfor fluekasting, så her finnes en arena for å trene sporten. Innenfor spey er det uklart hvordan man skal drive trening da dette miljøet nesten er like lite som i casting. Her må man kjenne til individer for å finne noen å lære av eller trene sammen med.

En terskel er investering i utstyr, og en annen er kunnskap om hvordan man kan komme i kontakt med miljøet. Det forutsetter selvsagt at man har brutt en mulig terskel om å konkurrere i det hele tatt

I forhold til utstyr er en løsning at klubbene disponerer snører og stenger for rekrutteringsformål. Dette må være utstyr som fungerer, ikke er utdatert teknologisk, som ivaretas, og som man kan konkurrere med. I tillegg må man ha trenere i klubben.

I Sandnes er det regnet på anskaffelse av rekrutteringssett i alle fluekasterøvelsene inkl. spey. Investering på 3x ØL/ØP, 1xSØ, 1xLL/Spey 15' vil ligge på ca 40.000.

Å investere i materiell er imidlertid ingen garanti for suksess. I Sandnes ble det i 2022 delt ut gratis #5- cup fluesnøre til de av klubbens kastere som ville delta i en intern ørret presisjonscup. Dette ble et svært populært tiltak, og alle som deltok (ca 20 nye kastere) så at med å bruke dette snøret samt trene så oppnådde man raskt resultater på press- matta. Alle fikk i tillegg bedre kasteteknikk. Det var flere trenere i sving som instruerte, korrigerter, tilrettela og «dro lasset» slik at initiativet overlevde. Dette initiativet medførte en tilvekst på en konkurranseskaster. I den grad det er lærdom fra dette eksperimentet så er det at dersom man ikke har materiell så begynner man heller ikke med konkurranseskasting, selv om inngangssummen er lav. Det andre er at dersom man ikke har trenere/ ildsjeler så blir det ingen initiativ Det tredje er at på tross av tilrettelegging så er det lav rekruttering.

Introduksjon og ivaretagelse i klubb - trener og trening

For å utvikle kastesporten så er det viktig at klubben kan tilrettelegge trening og arrangere konkurranser. Trening kan anta mange former, og det kan spenne fra et rigid regime hvor resultat og struktur kan måles, til en hendelse hvor man møtes i hallen og gjør hva man vil med hvem man vil. Så er det alt i midten.

De aller fleste respondenter, men også aktive kastere har tidligere idrettserfaring. Flere har til og med konkurrert på et høyt nasjonalt nivå. Det er imidlertid et fåtall av

dagens utøvere som har en strukturert treningsplan som gjør dem bedre over tid. Praksis for de fleste er at man møter, kaster og går hjem (mer sosialt enn målrettet). Hjelp til utvikling får man fra andre kastere dersom disse er tilgjengelig. I flere klubber tar de med erfaring et utvidet ansvar og fungerer som trenere/ coach og instruerer de som vil ha hjelp med det disse ønsker hjelp til. Treningene preges av frivillighet og er på utøvernes premisser. For de som har lavt kasteteknisk kompetansenivå i klubb eller at det er få kastere i umiddelbar nærhet så er denne kamerat- hjelpen redusert til treffpunktene man har under konkurranse.

Dette måten å trene på fungerer, men blir tilfeldig og er ustrukturert.

En respondent, som er i kategorien nye kastere, sier at det ikke er et problem å få hjelp til å korrigere kasting. Men det krever at man er aktiv og spør om hjelp. Det er også et spørsmål om hvor mye hjelp man skal spørre om, spesielt fordi alle også er kastere og trener på egenhånd. Det blir derfor mye «stå-på-siden» og prøve og feile på egenhånd.

En annen respondent nevner en episode hvor en ny dame som var veldig god å kaste sluttet å komme på trening fordi hun ikke følte seg velkommen. Denne oppfatningen sto i overraskende kontrast til klubbens syn på eget treningsmiljø. Årsaken var at hun følte seg helt alene på trening, og at ingen tok seg av henne. Respondentens analyse er at man må ha egne folk som følger opp treningene for nybegynnere. Det er en utfordring at trenerne skal drive egentrening samtidig. Løsningen er i følge han å ha egne elite- treninger. Det etablerte miljøet er, sier han, egentlig for opptatt av seg selv og derved lite inkluderende.

En slik ad hoc treningsform står uansett i kontrast til et regime hvor man har satt seg mål, lagt en plan, måler fremgang og justerer planen basert på tilbakemelding. De beste kastere har nok slike planer på et eller annet nivå, men kun et fåtall kastere har reelle trenere og fysiske treningsplaner de støtter seg på. De aller fleste utvikler seg med makker- trening. Det er ikke noe galt i det, men om man i tillegg hadde hatt et pedagogisk bakteppe så kan det være at man hadde greid å få til mer med mindre. Dette vil være en løsning for å høyne nivået på elitekastere.

Det eksisterer i dag ikke et formelt eller strukturert opplegg for utdanning av trenere, dommere, eller andre idrettsfunksjoner i regi av forbundet eller andre. Dette er man klar over, og det er planer for å etablere dette. Men inntil noe formelt er på plass så er det opp til den enkelte klubb og/ eller individs personlige initiativ, kreativitet og erfaringsbase hvordan trening gjennomføres.

Som et minimum så trenger klubber en ildsjel eller oppmann. Minimumsrollen blir derfor å være tilrettelegger. Dette fremheves i analysen til Idretten vil, og understrekes også av flere av respondentene. De respondenter som begynte i ung alder svarer at de neppe hadde fortsatt med sporten dersom ildsjelen ikke tilrettela for kastetrening etter skoletid. Der historiene om det levende miljøet er sterk så er det også knyttet navn. Miljøene har fort smuldret bort der disse har forsvunnet. Dersom klubbene skal greie å knytte positive opplevelser så må det satses på å identifisere og rekruttere ildsjeler til klubben og sporten. Disse må også få strukturert opplæring som banelegging, dommerkurs, barnetrener etc. slik at de kan fungere i multiroller i klubben.

Dersom man ønsker bedre kastere enn det vi har i dag, inklusiv fokus på rekrutterende tiltak, så er det sannsynligvis mye å hente på trenerutvikling, hvordan denne rollen enn skal formes i et voksent utøvermiljø. En ide kan være å gi klubbene grunnleggende trener/ veilederutdanning (trener 1) innenfor basisøvelsene (grunnleggende overhode, grunnleggende spey, grunnleggende plugg), mens man må tenke annerledes for å trene elitenivået.

Hva vi sier om oss selv - til oss selv og de andre

Ett av spørsmålene i intervjuet spurte om respondenten så på kastesport som idrett, og seg selv som idrettsutøver. Tanken var å få en følelse av hvordan vi ser på aktiviteten vår.

De fleste respondenter som driver med fluekasting ser på seg selv som idrettsutøvere. De aller beste kasterne ser definitivt på seg selv som idrettsutøvere, hvorpå de som trener minst ser på seg selv som mosjonister.

Flere nevner at casting er toppidrett, mens fluekasting er idrett. Det krever mer styrke og trening for å beherske casting enn fluekasting.

De som er spurt fra spey- miljøet er stort sett i verdensklasse innenfor sporten. Ingen av disse ser på seg selv som idrettsutøvere, selv om de ser på kastesport som idrett. Dette er interessant og handler sannsynligvis om en felles identitet i dette miljøet som er annerledes enn det som er utviklet i casting/ fluekasting. Det minner litt om identitetskrisen som snowboard- utøvere gjennomgikk da snowboard som aktivitet skulle på OL- programmet. Det er neppe en identitetskrise, men en kommentar fra en av spey- utøverne gikk eksplisitt ut på at de følte at de ikke var helt inne i varmen, eller annerledes.

De aller fleste ser på kastesport som idrett. Et par respondenter at rammene rundt konkurransene ikke hjelper på å definere dette som idrett. Han nevner røyking på arenaen og mangel på uniformering («kaste i dongeri»).

Spesielt fra eller om damene

De fleste av de kvinnelige respondentene tenker naturlig nok at det ikke er et problem å være dame i et mannsdominert miljø. En sier hun ikke tenker spesielt på at miljøet er mannsdominert da dette er helt vanlig i både jakt og fiskemiljøet. Men med for få damer så går dette ut over konkurransenivået. På grunn av nivåsprik så fungerer derfor ranking dårlig i kvinneklassen. Vedkommende foreslår å innføre nivåkrav for deltakelse i større mesterskap.

En annen nevner forholdet ved tildeling av felles kongepokal (herrer og damer), hvor hun sitter med en følelse at det ville være feil/ urettferdig å vinne denne på bakgrunn av faktor- regning.

En tredje respondent nevner at regelen (faktorutregning) er kontroversiell blant enkelte av herrene og at regelen derfor virker negativ på motivasjon. Et forslag til løsning på dette kan være å gjennomføre utregninger fra regulære stevner for å samle inn statistikk for igjen å vurdere hvordan dette egentlig slår ut.

Kasteglede eller fiskeglede eller begge deler?

Forbundet opererer med begrepene kasteglede og fiskeglede. Disse begrepene omfavner de to elementene konkurransekasting og fiske som fritidsaktivitet. Alle respondentene kjente til begrepene og skjønnte hvorfor man opererer med disse. Slagordet er at ved å bli bedre å kaste så blir du også bedre å fiske.

Et fåtall av respondentene var imidlertid opptatt av koplingen mellom disse begrepene for egen del. De aller fleste som kaster i dag gjør dette for å konkurrere, og kopler ikke dette med fising. For dem er dette idrett. For de beste kasterne handler det

utelukkende om å vinne. Andre fremhever at de vil beherske det gode kast. Andre igjen fremhever at målet er å konkurrere mot andre på sitt nivå. For noen av de beste kasterne så er det uinteressant å delta bare for å delta.

De fleste skjønner at man må bruke begrepene i en rekrutteringssammenheng. Men for de etablerte konkurransekasterne så er konkurranse noe annet enn fiske. Begrepene er således viktigere for de i klubben som ikke konkurrerer enn de som gjør det.

Diverse enkeltstående kommentarer, utsagn eller påstander

Om støtteordninger: Støtteordningene må reflektere behovet til kastere fra utkanten. Det er langt å kjøre/ reise fra Nord- Norge og for de som ikke bor i umiddelbar nærhet til by/ sentrale østland. Noen respondenter nevner eksplisitt at enkelte har større behov enn andre. Dette kan være en sak å ta opp til vurdering på forbundsnivå (behovsprøvd støtteordning).

Om landslag: Det må jobbes med å etablere et årlig landslag, med treningssamlinger spesielt inn mot de store stevnene. Dette vil gjøre det litt med gjevt å delta, og man må jobbe for å få plass. Landslaget må også ha en trener/ motivator.

Om antall stevner per år: Det er ikke for lite stevner, men problemet er lange avstander. Det er bedre med stevner som går over to dager, da rekker vedkommende å kjøre frem/ tilbake ift å klemme inn konkurransene på en dag (gjerne søndag). Lørdag er i så fall bedre.

Om terminlista: Det opplevdes frustrerende å reise på NM i slutten av mai for å oppleve at kastere sørpå hadde forberedt seg på utendørs kasting i lengre tid mens det enda lå is på vann i Tromsø.

Om alderssammensetning: Voksenidrett er viktig og riktig!

Om innmeldingsavgift: I Tromsø har man ikke treningsavgift i klubben, men en årsavgift på kr. 200. Man rekrutterer mye medlemmer ved å arrangere rabatterte kastekurs for de som melder seg inn i klubben (100 kroner for kurs og 200 kroner for årsavgift). Alternativt 500 kroner for kurs. De fleste fornyer årsabonnementet. Mange av disse ønsker å være en del av felleskapet.

Om kastearenaer: Gode arenaer må bygges! Gjerne sirkulære. Felles anlegg for overhode og spey.

Om kastearenaer 2: Bygg tre anlegg i Norge og gjennomfør alle konkurransene der.

Om rekruttering av kvinner og juniorer: Vi må ikke glemme de som allerede driver sporten. Hvor mye tid skal vi bruke på utøvere som kanskje ikke vil konkurrere?

Om JFF: R&TFK ble etablert i 2018 og organisert under NCF. I den nystartede klubben opplevde en respondent at JFF- miljøet ble veldig opptatt av å skille aktiviteten i de to organisasjonene. Vedkommende tenker at det hadde vært en fordel å kunne være et underbruk av TJFF. Av grunner ble det ikke slik i etableringen. TJFF har et aktivt fiskeutvalg, og også et kvinneutvalg, god økonomi og også klubblokaler. Fiskeinteresserte drar til JFF. Det ville muligens vært enklere å rekruttere kastere gjennom denne organisasjonen enn å være frittstående klubb.

Om JFF 2: Dersom klubb etableres i JFF så vil det oppstå konkurranse mellom jeger- og fiskeinteresser. Her vil jeger stort sett vinne (det smeller!).

Om trener: Det er ildsjelene som driver sporten fremover. Man trenger flere ildsjeler for kontinuitet. Treneren var ikke kaster. Dog - i Oslo la «de gamle» ut baner på Holmendammen før skoleslutt for at ungdommen skulle kunne gå rett og kaste. Dette skjedde også i Tønsberg.

Om (mangel på) trener: Felles kursing/ felles treninger (i region/ krets). Man kommer til et visst nivå på egenhånd, men man kommer ikke videre. Man får en boost når man treffer andre kastere.

Om rekruttering i casting: I dag greier Polen og Tjekkia å holde hodet over vannet hva gjelder rekruttering. Ellers er det negativt. Men man kan gjennomføre rekruttering i øvelsene 1,3,5.

Om rekruttering generelt: Dersom vi øker rekrutteringen vil stevnene ta lengre tid. Det er en fare for at fluekastingen ender opp som casting - dvs på land. Intensjonen når fluekasting ble sport var å holde sporten på vann!

Hva vi må gjøre for å bli bedre: Fjerne innstillingen som mange har om at alt annet enn det en selv driver med, er dårlig. Dette gjelder forholdet mellom de som driver casting, spey og overhode. Man må tørre å rense opp i rekkene.